

MUISTIO

Aika: 13.11.2017, klo 13.00 - 15.20

Paikka: Ympäristöministeriö, Kokoushuone Lohi, Aleksanterinkatu 7, Helsinki

Paikalla:

Paneelin jäsenet:

Professori Jari Niemelä, HY, Puheenjohtaja

Johtaja Petri Ahlroth, SYKE

Akademilektor Christoffer Boström, Åbo Akademi (poistui klo 15.00)

Tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT

Tutkija Anna Sahari, VATT (Johtava ekonomisti Marita Laukkasen varaedustajana) (poistui klo 15.10)

Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM

Professori Janne Kotiaho, JY

Vanhempi tutkija Annalea Lohila, IL

Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, MMM (poistui klo 14.50)

Apulaisprofessori Jouni Sorvari, ISY (Professori Elina Oksasen varaedustajana)

Professori Eija Pouta, Luke

Yksikön johtaja Laura Raaska, SA

Neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa, VM

Sihteeri:

Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, SYKE

Paneelin ulkopuolelta:

Projektipäällikkö Saija Kuusela, SYKE (14.30 – 15.00)

Poissa:

Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, TEM

Kehityspoliittinen neuvonantaja Matti Nummelin, UM

Tutkimusjohtaja Atte Moilanen, HY

Dosentti Ilari E. Sääksjärvi, TY

Johtaja Leif Schulman, LTKM

Professori Anne Tolvanen, OY

Ylitarkastaja Suvi Borgström, YM

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Puheenjohtaja Jari Niemelä avasi kokouksen klo 13.00.
- Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen (7.6.2017) muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen (7.6.2017) muistio.

3. Ajankohtaisia kuulumisia

- Luontopaneelin esite valmistui syyskuussa ja löytyy [Luontopaneelin nettisivuilta](#). Esite oli jaossa Kansallisessa lajitaseminaarissa (28.9.).
  - Sovittiin, että tehdään vastaava esite myös englanninkielisenä. Sihteeri selvittää Laura Höijerin kanssa käytännön toteutuksen.

- IPBES Nordic raportti on referoitavana. Raportti julkaistaan ennen maaliskuun täysistuntoa.
- Keskusteltiin tulevasta työohjelman päivityksestä IPBES:n toiselle kaudelle (2019 - 2023). Sovittiin, että selvitetään työohjelman päivityksen aikataulu IPBES sihteeristöltä.
  - Arviointien toteutuksessa priorisoitaneen valmisteltuja, mutta toteutumatta jääneitä globaaleja teema-arviointeja 'Sustainable use of wild species' ja 'Invasive alien species'.
  - Mahdolliset muut uudet arvioinnit tulevat todennäköisesti olemaan myös temaattisia.
  - Mahdollisina globaalisti kiinnostavina ja relevantteina teemoina nostettiin esiin mm. ekologiset kompensatiot ja muut markkinalähtöiset politiikkakeinot, arktinen alue, kaupunkiekosysteemit, ilmaston muutoksen biodiversiteettivaikutukset ja ekosysteemien romahdus.

4. IPBES:n MEP jäsenet vaihtumassa – ehdokkaita Suomesta?

- IPBES:n MEP:n (Multidisciplinary Expert Panel) valitaan uudet jäsenet maaliskuun täysistunnossa.
- MEP:ssä on 25 jäsentä, joista viisi ryhmästä 'Western Europe and Others Group', johon Suomi kuuluu.
- MEP toimikausi on 3 vuotta + toinen kolmevuotiskausi mahdollinen.
- [IPBES:n hakuilmoitus](#), jossa mm. MEP:n jäsenten valintakriteerit ja tietoa tehtävistä, välitettiin Luontopaneelin jäsenille sähköpostitse ennen kokousta ja se löytyy myös IPBES:n nettisivuilta. Tietoa aiheesta löytyy myös Luontopaneelin nettisivuilta.
- Kiinnostusta MEP ehdokkuuteen on ollut.
- Ehdokkaiden asettaminen tapahtuu hallitusten kautta, Suomessa YM hoitaa.
- Sovittiin, että Höijer ja Aapala valmistelevat viestin jaettavaksi Luontopaneelin jäsenille ja tiedossa oleville muille MEP ehdokkuudesta kiinnostuneille. Viestiin tulee menettelyohjeet suomalaisille ehdokkaille. Viestiä saa mielellään jakaa henkilöille ja tahoille, joissa mahdollisesti kiinnostusta aiheeseen. [*Siht. lisäys, viesti lähetettiin 14.11.2017*]
- Kansallinen DL 27.11., jolloin tarvittavat tiedot ja CV tulee olla lähetettynä Höijerille. Ehdokkaiden tiedot lähetetään keskitetysti YM:stä 4.12.2017 mennessä.
- Jos Suomen ehdokaslista on lyhyt, voidaan kaikki ehdokkaat ilmoittaa, eikä ehdokkaita aseteta järjestykseen.

5. Toimintaa 2018

- Janne Kotiaho kertoi [Land Degradation and Restoration \(LDR\)](#) arvioinnin tilanteesta. Summary for Policy Makers (SPM) on kirjoitettu ja on parhaillaan pääkirjoittajien muokattavana. SPM käydään täysistunnossa läpi rivi riviltä. Taustaraporttiin tulee noin 500 sivua.
  - SPM tulee viimeiselle kommenttikierrokselle hallituksille ennen täysistuntoa (liite 1).
  - Kotiahon mukaan SPM tekstejä ei muuteta ennen täysistuntoa. Kommentit tulevat kirjoittajille tiedoksi ja ne käsitellään täysistunnossa. Hallitusten edustajien on kuitenkin nostettava kommentoidut asiat esiin täysistunnossa, jos ne halutaan käsittelemään.
  - Niemelä muistutti, että jos SPM tekstiä ehdotetaan muutettavaksi, muutoksen pitää vastata taustaraporttia.
- Myös [Europe and Central-Asia \(ECA\)](#) arvioinnin SPM tulee viimeiselle kommenttikierrokselle hallituksille ennen täysistuntoa.
- Vuoden alussa on tulossa globaali arvioinnista ([Global Assessment, GA](#)) toinen luonnos ja sen tiivistelmästä (SPM) ensimmäinen luonnos kommentoitavaksi hallituksille ja asiantuntijoille.

- Kotiaho piti näiden kommentointia tärkeänä, koska tässä voidaan vielä vaikuttaa arvioinnin sisältöön.
- Helsingin yliopistossa opiskeleva Alvaro Fernandez-Llamazares on IPBES Fellow globaali arvioinnissa. Hän on järjestämässä GA:n liittyvän työpajan (kutsutilaisuus) ja avoimen seminaarin (ILK, arktinen alue) Helsingissä keväällä. Avoin seminaari on 13.4.
- Keskusteltiin LDR ja ECA arviointien viestinnästä Suomessa.
  - Sovittiin, että järjestetään yhden päivän seminaari toukokuussa, jossa esitellään uudet arvioinnit.
  - Mahdollisena yhteistyötahona järjestelyissä YTF (Ympäristötiedon Foorumi).
  - Pohjoismaisen IPBESlike arvioinnin tekijät ovat olleet kiinnostuneita mahdollisesta yhteistyöstä pohjoismaisen ja ECA raportin lanseerauksissa, esim. yhteisen seminaarin muodossa.
- Keskusteltiin Luontopaneelin tehtävästä: 'tekee ehdotuksia luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja koskevan tutkimuksen kehittämiseksi ja painopisteistä Suomessa'.
  - Mitä monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluihin liittyviä tutkimustarpeita on? Miten niitä voitaisiin viedä eteenpäin?
  - Höijer muistutti, että marraskuun ajan voi tehdä ehdotuksia vuoden 2019 strategisen tutkimuksen teemoiksi ja akatemiaohjelmien aiheiksi Suomen Akatemialle ja Strategisen tutkimuksen neuvostolle (STN). Aiheen tulee olla yksittäistä tutkimushanketta laajempi kokonaisuus, joka vastaa tieteen ja yhteiskunnan uudistumisen tarpeisiin.
    - Luontopaneelin kokouksessa ideoitiin kolme teemakokonaisuutta: 1) Ekosysteemien romahtaminen; herkkyysohjelma (Aka ohjelma?). Romahdusta indikoivat laajat muutokset, syitä, riskiympäristöjä, kansantalous, 2) Uudentyyppiset politiikkakeinot edistämässä luonnon monimuotoisuuden suojelua, kuten kompensatio (STN teema?), 3) Luonnon monimuotoisuus ja terveys (STN teema?)
    - Sovittiin, että Höijer koordinoi valmistelua ja esittää näitä teemoja YM:n osalta, todeten että näillä on Luontopaneelin tuki. [*Siht. lisäys, Höijer lähetti aiheesta sähköpostin 16.11. ja pyysi valmistelusta kiinnostuneita Luontopaneelin jäseniä ilmoittautumaan.*]
    - Ehdotusten deadline on 30.11.. Ehdotuksessa tulee olla otsikko ja lyhyt vapaamuotoinen kuvaus, ja indikaatio sopiiko akatemiaohjelmaksi vai strategisen tutkimuksen teemaksi.
    - Lisätietoja teemakyselystä <http://www.aka.fi/teemakysely>.
  - Muita esiin nostettuja teemoja olivat mm. pitkäaikaiset seurannat ja Blue Carbon.
  - Saija Kuusela (SYKE) esitteli STN:n rahoittamaa Metsäluonnon monimuotoisuuden suojelu ja hiilen sitominen muuttuvassa ympäristössä (IBC-CARBON) –hanketta (liite 2).
    - Kuusela toi esiin mahdollisena yhteistyömuotona Luontopaneelin kanssa esimerkiksi yhteisen työpajan monimuotoisuuden turvaamisen tärkeydestä.
    - Keskustelussa Luontopaneelin mahdollisesta yhteistyöstä hankkeen kanssa, kannatettiin työpaja ehdotusta. Työpajan lopputuotteena voisi olla yhteinen ulostulo luonnon monimuotoisuuden puolesta ja merkityksestä yhteiskunnassa. Sovittiin, että jatketaan keväällä työpajan suunnittelua IBC-CARBON hankkeen kanssa.
  - Ehdotettiin, että Luontopaneeli voisi tehdä yhteistyötä muidenkin biodiversiteetti- ja ekosysteemipalvelu tutkimushankkeiden kanssa.

- Luontopaneelin yhtenä tehtävänä on osallistaa sidosryhmät laajemmin Luontofoorumin (IPBES-foorumin) kautta. Luontopaneelin kokouksessa 2/2015 sovittiin, että pidetään foorumi avoimena (eli sitä ei aseteta erikseen), jotta kaikki halukkaat pääsevät mukaan. Keväällä 2016 järjestetty pölyttäjäseminaari oli ensimmäinen, ja toistaiseksi ainoa, Luontopaneelin järjestämä tilaisuus, johon kutsuttiin laajalti sidosryhmiä. Pidettiin tärkeänä, että sidosryhmiä osallistettaisiin aktiivisemmin, jolloin Luontopaneelikin saisi enemmän näkyvyyttä. Tätä vaikeuttaa kuitenkin Luontopaneelin resurssipula. Ensi kevään seminaari on kuitenkin jälleen hyvä tilaisuus laajempien sidosryhmien osallistamiseen.

6. Muut asiat

- Keskusteltiin siitä, olisiko Suomella mahdollisuutta kasvattaa IPBES:lle maksettavaa summaa. Sovittiin, että YM (Suvi Borgström ja Höijer) ja UM (Matti Nummelin) keskustelevat asiasta.

7. Seuraava kokous

- **Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi 14.2.2018, klo 13.00 – 16.00, Ympäristöministeriö, kokoushuone Tähtitaivas, Aleksanterinkatu 7, Helsinki.**

8. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.20.

LIITTEET

Liite 1. Luontopaneelin vuosi 2018, päivitetty

Liite 2. Saija Kuusela, IPBC-CARBON –hankkeen esittely.